

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11CoP/126/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4322203669
Dátum vydania rozhodnutia: 05. 03. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Fedor Benka
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2024:4322203669.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Fedora Benku a sudkýň JUDr. Silvie Hýbelovej a Mgr. Kataríny Arnouldovej, vo veci starostlivosti súdu o maloletého A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom ako otec, v konaní zastúpeného procesným opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Levice, dieťa rodičov: otec – C. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom D. XX, E., zastúpený: JUDr. Rita Tóth, advokátka, so sídlom Kpt. Jaroša 4, Levice, a matka – F. G., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. XX, E., zastúpená: PLANOVSKY & PARTNERS, s. r. o., so sídlom Ul. 1. mája 52/18, Bytča, o návrhu otca na zvýšenie výživného na maloleté dieťa, o odvolaní matky dieťaťa proti rozsudku Okresného súdu Levice z 29. marca 2023 č. k. 11P/166/2022-299, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie potvrdzuje.
- II. Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Rozsudkom napadnutým odvolaním súd prvej inštancie matke uložil prispievať na výživu maloletého A. zvýšeným výživným zo sumy 70 eur mesačne na sumu 180 eur mesačne, vždy do 18. dňa v mesiaci vopred k rukám otca, počnúc dňom 03.10.2022 (výrok I.) a zročné výživné za obdobie od 03.10.2022 do 31.03.2023 vo výške 649,40 eur matke povolil zaplatiť k rukám otca v mesačných splátkach po 15 eur popri bežnom výživnom pod hrozbou straty výhody splátok, počnúc výživným splatným v mesiaci nasledujúcom po právoplatnosti rozsudku (výrok II.), čím zmenil rozsudok Okresného súdu Levice z 13. novembra 2015 č. k. 15P/9/2014-366 v časti o výživnom na maloleté dieťa (výrok III.). O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania (výrok IV.).

2. Svoje rozhodnutie súd právne odôvodnil použitím ust. § 62 ods. 1 až 5, § 75 ods. 1, § 77 ods. 1 a § 78 ods. 1 a 3 Zákona o rodine, ako aj § 121 CMP, keď na základe vykonaného dokazovania mal preukázané, že od poslednej úpravy výživného rozsudkom Okresného súdu Levice z 13. novembra 2015 č. k. 15P/9/2014-366, ktorým bolo manželstvo rodičov maloletého rozvedené a bola schválená rodičovská dohoda, na základe ktorej bol maloletý zverený do osobnej starostlivosti otca a matka sa zaviazala prispievať na jeho výživu sumou 70 eur mesačne, a súčasne bol upravený styk matky s maloletým, došlo na strane oboch rodičov, ako aj na strane maloletého A. k závažnej zmene pomerov odôvodňujúcej potrebu zmeny výšky výživné doposiaľ matkou uhrádzaného. Maloletý za uplynulý čas fyzicky vyspel, kým v čase ostatného rozhodnutia súdu navštevoval prvý ročník základnej školy, aktuálne je žiakom deviateho ročníka. Prirodzene už len plynutím času sa zvýšili výdavky na jeho vzdelávanie, stravovanie, ošatenie, hygienické potreby i kultúrne vyžitie. Od času posledného rozhodovania súdu o výživnom sa maloletému výrazne jeho zdravotný stav nezlepšil, naopak zhoršil sa stav chrbtice, maloletý trpí skoliózou, má naplánovaný termín neurochirurgickej operácie za účelom

odstránenia nádorov pri chrbtici. Maloletý je ťažko zdravotne postihnutý. Vychádzajúc z predložených lekárskejších správ má dieťa v dôsledku svojho primárneho ochorenia sťaženu chôdzu, bolesti krížovej chrbtice. Aktuálne pedopsychiatra nenavštevuje, epileptické záchvaty sú podľa predloženej lekárskej správy kompenzované. Zvýšené výdavky súvisiace s nepriaznivým zdravotným stavom dieťaťa súvisia so zabezpečením vitamínových doplnkov a účasťou otca na pravidelných hospitalizáciách dieťaťa v špecializovanom zdravotníckom zariadení v H., kde je dieťa v pravidelných intervaloch sledované. Maloletému už nie je vyplácaný kompenzačný príspevok na prevádzku motorového vozidla tak, ako tomu bolo v čase ostatného rozhodnutia súdu. Pri určovaní výživného na maloletého súd vychádzal z príjmu matky, ktorý dosahovala zo živnostenského podnikania v Rakúsku. Ako vyplynulo z matkou predložených listinných dôkazov, ako aj z jej prednesov na pojednávaní, v čase pred ukončením živnostenskej činnosti zarábala v čistom 1.072,67 eur mesačne (podľa jej výpovede na pojednávaní cca 1.000 eur mesačne), pričom k ukončeniu podnikania matky došlo na jej vlastnú žiadosť z dôvodu zhoršenia zdravotného stavu, mobility opatrovanej klientky, ktorú ďalej nevládala opatrovať tak po fyzickej, ako aj psychickej stránke, ako aj z dôvodu, že matke sa podľa jej vyjadrenia zhoršil zdravotný stav (bolesti chrbtice). Predmetné počínanie matky súd vyhodnotil ako vzdanie sa výhodnejšieho zárobku bez dôležitého dôvodu a na ktoré v súlade s ust. § 75 ods. 1 Zákona o rodine nemohol prihliadnuť. Súd mal za to, že matka sa bez primeraných dôvodov pripravila o príjem, ktorý mohla dosahovať z vykonávania živnostenskej činnosti v Rakúsku. Súd neprisvedčil argumentácií matky o zhoršení jej zdravotného stavu, keď zároveň uviedla, že odbornú lekársku pomoc pri svojom podľa nej zhoršenom zdravotnom stave nevyhľadala, uviedla, že občas navštevuje fyzioterapeuta, ktorý jej napráva krčnú chrbticu. Navyše aktuálne pracuje na pozícii, v rámci ktorej je podľa predloženej dohody pracovnou náplňou okrem iného výpomoc pri vykladaní tovaru, či upratovacie práce v predajni s potravinami, z čoho je zrejme, že pokiaľ by matka skutočne trpela tak závažnými zdravotnými problémami, pre ktoré musela ukončiť živnostenské podnikanie, tieto by jej určite neumožňovali výkon takéhoto druhu práce a istotne by ju prinútili vyhľadať odbornú lekársku pomoc. Rovnako tak tvrdenie matky, že nebolo v jej silách sa ďalej o opatrovanú klientku starať pre jej zhoršenú mobilitu neobstojí, pretože matka mala možnosť kontaktovať jej sprostredkovateľskú agentúru, v ktorej kompetencii je matke vyhľadať nového klienta na opatrovanie. O účelovom konaní matky, ktorým došlo k ukončeniu živnosti, svedčí aj skutočnosť, že nemala záujem zabezpečiť si po ukončení živnosti čo najvyšší príjem, o čom svedčí okrem iného aj jej laxný prístup k možnostiam výplaty dávok v nezamestnanosti. Namiesto toho sa matka zamestnala na dohodu, z ktorej podľa jej vyjadrenia dosahuje príjem 200 eur netto mesačne. Rovnako neverohodne vyznieva aj tvrdenie matky, že z vyššie uvedeného príjmu uhradza aj naďalej splátky úveru vzatého na kúpu motorového vozidla, povinné zmluvné poistenie, výživné na maloletého a prispieva nákupom potravín do domácnosti, ktorú majú vytvorenú s partnerom. Vo svetle vyššie opísaných skutočností mal súd za to, že konanie matky, ktorým v priebehu konania o zvýšenie výživného na maloletého ukončila živnostenské podnikanie, bolo účelové s cieľom ovplyvniť výšku výživného na maloleté dieťa. Na tomto mieste považoval súd za potrebné uviesť, že každý rodič si má byť v prvom rade vedomý svojej vyživovacej povinnosti k dieťaťu a úmerne tomu je povinný zabezpečiť si aj podmienky na to, aby si túto zákonnú povinnosť mohol plniť. Na zníženie príjmu povinného rodiča možno prihliadnuť len vtedy, ak má súd skutočne za preukázané, že k nemu došlo v dôsledku objektívnej a nezvratiteľnej okolnosti, a nie zo špekulatívnych dôvodov. Súd zvýšil výživné zo strany matky na maloletého A. odo dňa začatia konania na súde, majú za preukázanú zmenu pomerov na strane maloletého v súvislosti s jeho nástupom na druhý stupeň základnej školy, ako aj so zhoršením jeho zdravotného stavu. Výživné vo výške 180 eur mesačne spolu s primeraným výživným zo strany otca, ktorý svoju vyživovaciu povinnosť plní okrem finančných plnení aj zabezpečením osobnej starostlivosti o dieťa, ako aj zabezpečením jeho bytových potrieb a prídavkami na dieťa, je spôsobilé pokryť všetky odôvodnené potreby maloletého A.. Takto určené výživné rešpektuje zásadu rovnakej životnej úrovne rodičov a ich maloletého dieťaťa, je primerané i súčasným odôvodneným potrebám dieťaťa, ako i možnostiam a schopnostiam oboch rodičov prihliadnúc pritom na ich výdavky, ako aj počet vyživovacích povinností. Súd výživné zvýšil od 03.10.2022, teda odo dňa začatia konania na súde v súlade s § 77 ods. 1 Zákona o rodine, nakoľko už v tomto čase mal súd preukázané, že na strane maloletého došlo k zmene pomerov. Zároveň neboli zistené žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa pre zvýšenie výživného aj pred týmto dátumom. V konaní nebolo preukázané, že by sa matka nad rámec súdom určeného výživného podieľala na výžive dieťaťa finančnými alebo vecnými plneniami. Odo dňa začatia konania do rozhodnutia súdu vznikla matke na výživnom zaostalosť vo výške 649,40 eur, (mala zaplatiť október 2022 : 180 eur : 31 dní = 5,81 eur x 28 dní + dva mesiace roku 2022 - november, december x 180 eur + tri mesiace roku 2023 - január až marec vrátane x 180 eur; matka zaplatila (október 2022 : 70 eur : 31 dní = 2,26 eur x 28 dní + dva mesiace roku 2022 - november,

december x 70 eur + tri mesiace roku 2023 - január až marec vrátane x 70 eur), ktorú súd matku zaviazal zaplatiť v mesačných splátkach po 15 eur popri bežnom výživnom pod hrozbou straty výhody splátok, počnúc výživným splatným v mesiaci nasledujúcom po právoplatnosti rozsudku. Pri určení lehoty na zaplataenie zaostalého výživného vzal súd do úvahy celkovú výšku zaostalého výživného a zárobkové a majetkové pomery matky maloletého. V záujme neuvedenia matky do nepriaznivej finančnej situácie tým, že by ju zaviazal sumu zaostalého výživného uhradiť jednorazovo, jej umožnil uhradiť zameškané výživné v splátkach spolu s bežným výživným pod hrozbou straty výhody splátok, pričom mal za to, že doba, v rámci ktorej dôjde k postupnému splateniu nedoplatkov, nie je neprimerane dlhá, priečiaca sa spotrebnému charakteru výživného, či neprimerane zaťažujúca osobu z výživného oprávnenú. Matka sa v priebehu konania domáhala zmeny termínu splatnosti výživného k 25. dňu v kalendárnom mesiaci poukazujúc pritom na termín výplaty jej mzdy, ktorá je najskôr vyplácaná k 23. dňu v mesiaci. S poukazom na skutočnosť, že súd pri vyhodnocovaní osobných, zárobkových a majetkových pomerov rodičov nevychádzal na strane matky z jej aktuálneho príjmu, ale z jej príjmu, ktorý dosahovala zo živnostenskej činnosti, potom nevidel dôvod, aby lehotu splatnosti prispôboval výplatnému termínu u jej aktuálneho zamestnávateľa. Navyiac je potrebné si uvedomiť, že výživné je plnením určeným na úhradu priebežne vyskytujúcich sa potrieb dieťaťa, ktoré sa poskytuje vopred. Jeho zmyslom je zabezpečiť osobe z výživného oprávnenej, v konkrétnom prípade maloletému dieťaťu, prostriedky na úhradu jeho potrieb v danom mesiaci a z uvedeného dôvodu nie je žiadúce, aby oprávnený úveroval povinného, ktorý by mu až v nasledujúcom mesiaci jeho platbu kompenzoval. V princípe by mal byť deň splatnosti výživného v danom mesiaci čo najskorší tak, aby oprávnený stihol svoje potreby v predstihu uspokojiť. Bremeno zabezpečenia finančných prostriedkov spočíva práve na osobe povinného. O náhrade trov konania rozhodol súd podľa § 52 CMP, nakoľko v konaní nebol zistený žiadny dôvod, pre ktorý by náhradu trov konania niektorému z jeho účastníkov mohol priznať.

3. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podala v zákonnej lehote odvolanie matka dieťaťa, ktorá navrhla napadnutý rozsudok zmeniť a výživné s účinnosťou od 03.10.2022 zvýšiť na sumu 120 eur mesačne a v nadväznosti na to upraviť aj výšku nedoplatku na výživnom za predmetné obdobie. Odvolanie odôvodnila tým, že súd sa nedostatočne vypořiadal so skutkovými tvrdeniami účastníkov konania, na základe čoho jej bola uložená povinnosť platiť výživné v neprimeranej výške. Predchádzajúcim rozhodnutím Okresného súdu Levice č. k. 15P/9/2014-366 zo dňa 13.11.2015 jej bola uložená povinnosť platiť výživné vo výške 70 eur mesačne, pričom je zrejmé, že od ostatného rozhodnutia došlo k zmene pomerov, nakoľko toto bolo vydané pred siedmymi rokmi, ale namietla zvýšenie výživného na sumu 180 eur mesačne, pretože sa jedná o neprimeraný nárast. Napadnutým rozhodnutím došlo k zvýšeniu jej povinnosti o viac ako 150%, pričom priemerná mesačná mzda v hospodárstve SR za predmetné obdobie vzrástla o 48%, a taktiež inflácia za obdobie od roku 2015 predstavovala v roku 2022 celkom 22,55%. Súd prvej inštancie pracuje s argumentom, že jej potenciálny čistý príjem predstavuje sumu presahujúcu 1.072,67 eur, pričom toto je príjem, ktorý dosahovala za činnosť opatrovateľky v zahraničí. Súd bol toho názoru, že matka je vo vzťahu k výživnému povinná dochádzať za prácou do zahraničia, kde je možné dosiahnuť vyšší zárobok. Ona zdôvodnila svoj odchod do zahraničia zmenou okolností, ako aj zdravotným stavom. Aj keby súd nevzal do úvahy jej argumenty týkajúce sa nemožnosti vykonávať predmetnú činnosť a chcel by vychádzať z príjmov, ktoré by matka mohla dosahovať, mal by vychádzať z príjmu, ktorý by ako opatrovateľka mohla dosiahnuť na Slovensku. Ponúka sa tiež možnosť vychádzať z príjmu predavačky na Slovensku, keďže sa jedná o aktuálne zamestnanie matky. Poukazujúc na životné výdavky matky je potrebné zdôrazniť, že ona má záujem v čo najväčšej miere prispievať na výživu maloletého, avšak s ohľadom na jej možnosti, schopnosti a majetkové pomery, považovala zvýšenie výživného na sumu 180 eur za neúmerané. Je pripravená platiť výživné vo vyššej čiastke a navrhuje jeho zvýšenie na sumu 120 eur, čo predstavuje viac ako 71% nárast výživného, pričom toto výživné by malo pokryť zvýšené náklady na maloletého od doby posledného rozhodnutia vo veci.

4. K odvolaniu matky sa písomne vyjadril otec dieťaťa, ktorý navrhol napadnutý rozsudok z dôvodu vecnej správnosti potvrdiť. Uviedol, že súd prvej inštancie sa v odôvodnení svojho rozhodnutia zaoberal so všetkými skutkovými okolnosťami, ktoré mal preukázané, vyhodnotil všetky vykonané dôkazy a z vykonaného dokazovania vyvodil správne právne závery. Matka dieťaťa v podanom odvolaní žiadne nové skutočnosti neuvádza, opakuje len to, čo odznelo na pojednávaniach. Súd prvej inštancie správne vyhodnotil, že na strane matky dieťaťa došlo k zvýšeniu jej príjmu v porovnaní s poslednou úpravou. V priebehu konania bolo preukázané, že matka ukončila s agentúrou sprostredkujúcou zamestnanie v Rakúsku ku dňu 10.01.2023 činnosť a ku koncu januára 2023 aj samotnú živnosť, vrátila sa na Slovensko a zamestnala sa na dohodu o pracovnej činnosti s príjmom 200 eur mesačne,

z čoho jednoznačne vyplýva snaha vyhnúť sa plateniu vyššieho výživného. Uviedla, že má zdravotné problémy, konkrétne lekárske správy však nedoložila a nevyhľadala ani odbornú lekársku pomoc. Paradoxom je, že na základe dohody o pracovnej činnosti vykonáva takú prácu, ktorá je práve záťaž pre chrbticu – vykladanie tovaru, upratovacie práce. Konanie matky je možné považovať za účelové, v snahe vyhnúť sa plateniu vyššieho výživného. Matka sa sama vyjadrila, že okrem výživného na maloletého A. ničím neprispieva, styk s maloletým neudržiava v žiadnom smere. Otec preukázal dostatočným spôsobom svoje príjmy aj výdavky, pričom na trhu práce sa kvôli zdravotným problémom nevie zamestnať. V prejednávanej veci bolo jednoznačne preukázané, že maloletý A. od poslednej úpravy výživného fyzicky vyspel, v čase vyhlásenia rozhodnutia bol žiakom deviatego ročníka základnej školy v E., zvýšili sa náklady na vzdelávanie, stravovanie, ošatenie, hygienické potreby, športové či kultúrne vyžitie. Maloletý je osobou s ťažkým zdravotným postihnutím, trpí viacerými problémami, ako je neurofibromatóza, dorzopatia na viacerých miestach chrbtice, hypotonickým syndrómom, bolesťami v krížovej oblasti a poruchami držania tela. Dieťa má v dôsledku zdravotných problémov sťažnú chôdzu a bolesti krížovej chrbtice. Trpí aj epilepsiou, záchvaty sú však kompenzované. Novou diagnózou je hypovitaminóza vitamínu D. Zvýšené náklady súvisia s jeho nepriaznivým zdravotným stavom, je potrebné zabezpečiť lieky, vitamíny, ako aj hospitalizáciu maloletého v špeciálnych zdravotníckych zariadeniach, čo zabezpečuje výlučne otec maloletého. Dňa 04.04.2023 bol maloletý hospitalizovaný v Národnom ústave detských chorôb a operovaný na vážnu diagnózu – nezhubný nádor periférnych nervov a autonómnej nervovej sústavy. Odvolacie argumenty uvádzané matkou sú z väčšej časti neopodstatnené. Súd prvej inštancie správne vymedzil právny základ posudzovaného prípadu, ktorým je § 78 Zákona o rodine, a tomu zodpovedajúco vymedzil i okolnosti, ktoré považoval za relevantné pre posúdenie zmeny pomerov na strane otca, matky i dieťaťa.

5. K odvolaniu matky dieťaťa sa vyjadril procesný opatrovník, ktorý navrhol napadnutý rozsudok z dôvodu jeho vecnej správnosti potvrdiť.

6. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom predpísané náležitosti (§ 363 CSP), a že odvolateľka použila zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez ohľadu na rozsah a dôvody odvolania (§ 65 a § 66 CMP), vychádzajúc zo skutkového stavu zisteného súdom prvej inštancie bez potreby zopakovania, či doplnenia dôkazov (§ 383, § 384 CSP a § 68 CMP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) s tým, že oznámil na úradnej tabuli a webovej stránke súdu miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku (§ 219 ods. 3 CSP) a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

7. Predmetom konania na súde prvej inštancie je zvýšenie výživného na maloletého A.. Rozsudkom napadnutým odvolaním súd prvej inštancie matke uložil prispievať na výživu maloletého A. zvýšeným výživným zo sumy 70 eur mesačne na sumu 180 eur mesačne, vždy do 18. dňa v mesiaci vopred k rukám otca, počnúc dňom 03.10.2022 (výrok I.) a zročné výživné za obdobie od 03.10.2022 do 31.03.2023 vo výške 649,40 eur matke povolil zaplatiť k rukám otca v mesačných splátkach po 15 eur popri bežnom výživnom pod hrozbou straty výhody splátok, počnúc výživným splatným v mesiaci nasledujúcom po právoplatnosti rozsudku (výrok II.), čím zmenil rozsudok Okresného súdu Levice z 13. novembra 2015 č. k. 15P/9/2014-366 v časti o výživnom na maloleté dieťa (výrok III.). O nároku na náhradu trov konania súd rozhodol tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania (výrok IV.).

8. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu súdu prvej inštancie a napadnutého rozsudku v celom rozsahu.

9. Keďže súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu vykonal dokazovanie potrebné na zistenie skutočného stavu veci, výsledky tohto dokazovania jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach dôkladne a správne vyhodnotil, pričom dospel k správnym skutkovým zisteniam a súčasne vec i správne právne posúdil a odvolací súd sa stotožňuje i s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, s poukazom na ust. § 387 ods. 2 CSP konštatuje správnosť jeho dôvodov. Odvolací súd nenachádza dôvod, pre ktorý by sa mal od skutkových alebo právnych záverov súdu prvej inštancie odchýliť, a nemôže preto dať za pravdu odvolateľke. Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia dopĺňa iba nasledovné:

10. Súd prvej inštalácie sa v odôvodnení preskúmaného rozsudku vypořiadal so všetkou relevantnou argumentáciou účastníkov, ktorú vzniesli v priebehu prvoinštančného konania, dokazovanie vykonal v celom potrebnom rozsahu, jeho výsledky správne vyhodnotil a dospel k správnym skutkovým záverom, pričom vec i správne právne posúdil. Vyhodnotenie dôkazov súdom prvej inštalácie je v súlade s výsledkami vykonaného dokazovania aj so zásadami formálnej logiky, pričom pri hodnotení dôkazov nemožno súdu vyčítať žiadne pochybenia, preto ani nemožno polemizovať s jeho skutkovými závermi, ktoré majú oporu vo vykonanom dokazovaní.

11. Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

12. V zmysle ustanovenia § 78 Zákona o rodine v spojení s ustanovením 157 CMP predstavuje práve zmena pomerov hmotno-právnu podmienku pre zmenu predchádzajúceho súdneho rozhodnutia o výživnom. Zmena pomerov musí byť podstatná a musí sa týkať okolností, ktoré odôvodňujú výšku výživného za podmienky, že sa závažnejším spôsobom prejavia v pomeroch účastníkov v porovnaní s ich pomermi v čase predchádzajúceho rozhodnutia. Zmena pomerov pritom môže byť odôvodnená buď subjektívne - okolnosťami na strane povinného, resp. na strane oprávneného, alebo objektívne - vývojom životných nákladov.

13. Podstatná zmena pomerov musí byť v súdnom konaní dostatočne preukázaná, takže súd musí preto podrobne skúmať pomery na strane účastníkov v čase pôvodného rozhodnutia o výživnom a porovnať ich s aktuálnymi pomermi. Povinnosťou súdu v konaní o zvýšení výživného je predovšetkým podrobne porovnať zmenu odôvodnených potrieb na strane dieťaťa vo vzťahu k primeranosti určeného výživného, životnej úrovne rodičov s poukazom na vek, zdravotný stav, schopnosť starať sa o seba, pravidelné, ako aj náhodné výdavky dieťaťa v súvislosti so štúdiom, ako aj jeho kultúrnymi, športovými a inými voľnočasovými aktivitami. Rovnako na strane povinných osôb súd musí porovnávať a preukazovať ich aktuálne schopnosti, možnosti a majetkové pomery za účelom ich porovnania s pomermi v čase posledného rozhodovania, aby mohol dospieť k záveru buď o podstatnej zmene pomerov, prípadne k záveru, že k zmene pomerov nedošlo a to v súvislosti s príjmami rodičov dieťaťa, počtom ich vyživovacích povinností, osobných a materiálnych pomerov v nadväznosti na vek, zdravotný stav, kvalifikáciu, vedomosti, pracovné skúsenosti, ako aj situáciu na trhu práce a podobne. Majetkové pomery treba posudzovať komplexne, nakoľko zahŕňajú jednak majetok povinného ako objektívnu kategóriu, a jednak jeho životný štandard, ktorým sa prezentuje navonok.

14. Určenie výšky výživného je vždy výsledkom posúdenia vysoko individuálnych, jedinečných skutkových okolností každej prejednávanej veci, ktoré sú nezameniteľné s okolnosťami relevantnými v iných veciach, pretože kritériá na určenie rozsahu vyživovacej povinnosti (napr. schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného, ako aj odôvodnené potreby dieťaťa a ďalšie) sú rozdielne v každej veci a odlišujú sa od prípadu k prípadu. Iný výklad by viedol k rozporu so záujmami dieťaťa, ktorému sa výživné priznáva (porovnaj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8 Cdo 50/2017). Každé jedno rozhodnutie o výživnom na dieťa je založené na riešení čisto individuálnych otázok, ktoré nemôže byť považované za pravidlo pre iné prípady (porovnaj rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 Cdo 87/2017, 3 Cdo 226/2017). Pri posúdení a hodnotení zákonom ustanovených východísk na určenie výživného postupujú totiž sudy vždy diferencovane v každom konkrétnom prípade a nezotrvávajú na určitých striktných hraniciach (porovnaj rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 8 Cdo 50/2017, 3 Cdo 88/2017). V takto individualizovanom rámci určovania konkrétnej výšky výživného zovšeobecnenie ani neprichádza do úvahy (porovnaj rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 226/2017, 4 Cdo 148/2019).

15. Podľa názoru odvolacieho súdu súd prvej inštalácie postupoval v zmysle vyššie uvedeného a dospel k správne záveru, že došlo k podstatnej zmene pomerov od ostatného rozhodnutia o výživnom, ktorá odôvodňuje zmenu pôvodne určenej výšky výživného, pričom súd zistil a posúdil všetky rozhodné kritériá a svoje rozhodnutie i vyčerpávajúcim spôsobom odôvodnil, na ktoré odôvodnenie odvolací súd i v podrobnostiach odkazuje (body 25.-30.).

16. Podstatou odvolacích námietok odvolateľky je, že súd nemal vychádzať z jej príjmu dosahovaného v Rakúsku, kde pracovala na základe živnostenského oprávnenia ako opatrovatelka, ktorú prácu musela ukončiť zo zdravotných dôvodov.

17. Ide o rovnakú argumentáciu, ako použila matka i v prvoinštančnom konaní, s ktorou sa súd prvej inštancie vypořiadal v odôvodnení napadnutého rozsudku (bod 26.). Správne bolo potrebné vychádzať z príjmu matky dosahovaného v Rakúsku, pretože ukončenie výkonu tejto práce bolo potrebné považovať za vzdanie sa výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu bez dôležitého dôvodu v zmysle § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pretože matka svoje konanie síce odôvodnila zhoršením zdravotného stavu, čo však žiadnym spôsobom nepreukázala, keď navyše sa následne zamestnala s dojednaným druhom práce, ktorý nezohľadňuje ňou tvrdené zdravotné problémy.

18. K námietke odvolateľky, že došlo k zvýšeniu výživného o viac ako 150%, čo nerešpektuje nárast priemernej mesačnej mzdy v národnom hospodárstve, a ani nezodpovedá inflácii odvolací súd udáva, že súd pri zvýšení výživného skúma zmenu pomerov tak na strane výživou odkázaného maloletého dieťaťa, ako aj na strane výživou povinného rodiča, a to tak v čase ostatnej úpravy, ako aj v čase rozhodovania. V čase ostatnej úpravy rozsudkom Okresného súdu Levice z 13. novembra 2015 č. k. 15P/9/2014-366 bolo manželstvo rodičov maloletého rozvedené a bola schválená dohoda rodičov o úprave výkonu ich rodičovských práv a povinností k maloletému, na základe ktorej bol maloletý zverený do osobnej starostlivosti otca a matka sa zaviazala platiť výživné vo výške 70 eur mesačne, matka dosahovala priemerný čistý mesačný príjem vo výške 408,92 eur, otec poberal invalidný dôchodok vo výške 343,80 eur mesačne a maloletý bol žiakom prvého ročníka základnej školy, pričom mal zdravotné problémy, s ktorými boli spojené zvýšené náklady. Schopnosti, možnosti a majetkové pomery matky však nedovoľovali určiť výživné vo väčšej výške, zohľadňujúcej všetky odôvodnené potreby dieťaťa. Schopnosti, možnosti a majetkové pomery matky v čase rozhodovania o zvýšení výživného už umožňovali zvýšiť výživné na sumu zodpovedajúcu (viac sa približujúcu) odôvodneným potrebám maloletého, ako to uviedol súd prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozsudku (bod 25.-27.).

19. Vzhľadom na uvedené považoval odvolací súd za správny rozsudok súdu prvej inštancie tak v rozsahu zvýšenia výživného, účinnosti úpravy (od podania návrhu), ako aj v časti zročného výživného za obdobie od účinnosti úpravy do konca mesiaca, kedy bol rozsudok vyhlásený, ktoré výživné súd povolil matka zaplatiť v splátkach, ktorých výšku a podmienky zročnosti určil v súlade s rozhodovacou praxou. Správny bol rozsudok súdu prvej inštancie i v závislom výroku o nároku na náhradu trov konania.

20. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok z dôvodu vecnej správnosti podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdil.

21. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP a § 52 CMP.

22. Senát krajského súdu uvedený rozsudok prijal pomerom hlasov 3:0, teda jednohlasne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,
- e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
- f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

- a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,
- b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo
- c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

- a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,
- c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom, prípadne má možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP). Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

- a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,
- c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP). V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).